

Remonstranten Rotterdam

Adventsdienst 19 december 2021

Voorganger: Dr. Koen Holtzapffel

Thema: Het boek van hoop

Gelezen: Jesaja 9: 1-6,

Tekst uitgesproken tijdens de online Adventsdienst vanuit de Arminiuskerk, door dr. Koen Holtzapffel

Overdenking

December wordt wel betiteld als de tijd om te hopen. Misschien is het beter te spreken van een oefening in blijven hopen. In een jaargetijde dat het sowieso al donker is om 5 uur en er ook heel wat donker coronanieuws te verstouwen is. In de natuur bestaat de zekerheid dat na de lange nacht de dagen toch weer zullen lengen. Het licht keer terug. De christelijke traditie heeft dat natuurgegeven in de tijd van advent verbonden met het verlangen naar, de hoop op, de verwachting van de komst van het Licht in de wereld. Ook al is het donker om ons heen, we blijven hopen op de komst van het licht. Licht voedt de hoop en hoop wakkert het licht aan.

Maar hoe mooi het begrip hoop ook is, naast geloof en liefde, hoop moet wel gevuld worden, met beelden en verhalen. Op wie of wat hopen we, wat geeft onze hoop houvast in een tijd die af en toe behoorlijk wanhopig is. Vanwege corona, de polarisatie en het klimaat. Ook de verhalen in de bijbel weten er alles van en bagatelliseren de wanhoop niet. Maar ze pogen er wel iets tegenover te stellen. In die zin is de Bijbel het boek van de hoop. Het belichaamt hoop in concrete personen van vlees en bloed.

De profeet Jesaja vertelt een beeldend verhaal van de hoop: hoop leeft van het licht waarvoor het duister zwicht. Op dat helder schijnende licht kan het dolende volk zich in het vervolg oriënteren. Dat licht wordt scherp tegenover het duister geplaatst. In een duistere wereld van dreunende laarzen, een mantel waar bloed aan kleeft, in die wereld zal voortaan een lichtend oriëntatiepunt bestaan: een kind ons geboren, een onschuldige vredevorst die ons richt op wat echt belangrijk is. Het is een boodschap van hoop die niet alleen bedoeld is om lekker bij weg te dromen. Het is een boodschap die hopelijk wat troost en houvast geeft in onzekere tijden, maar die ook uitnodigt om zelf de weg van het licht te gaan en hoop te belichamen. Veel Bijbelse personages gaan ons daarin voor. Opvallend vaak zijn dat vrouwen. Vrouwen die zwanger, in verwachting zijn. Maria van Jezus en haar nicht Elisabeth van Johannes. Eerder al Hanna, moeder van de profeet Samuel. Maar het gaat niet alleen om zwangerschappen. Neem Ruth uit het gelijknamige Bijbelboekje. Ook zij wordt uiteindelijk zwanger, maar daar gaat heel wat aan vooraf. En toch belichaamt ook zij hoop. Want als buitenlandse

kiest ze niet voor eigen lijfsbehoud, maar voor een onzekere tocht, met haar schoonmoeder mee van Moab terug naar Israël. Naar Bethlehem of all places, wel vaker het decor voor hoopvolle gebeurtenissen. Het boekje Ruth gaat over kleine mensen in een grote bedreigende en onzekere wereld. Waar het lot je plots kan treffen, waar honger je op de hielen zit en de dood je onverhoeds te pakken neemt. We weten er in coronatijd alles van. En toch gaat het niet alleen over het noodlot dat mensen treft maar ook over hoop. Over mensen die ondanks alles opstaan en verder gaan, elkaar bijstaan, en zo van het donker naar het licht gaan. Waar u gaat zal ik gaan, waar u woont zal ik wonen, uw volk is mijn volk, uw God is mijn god. Dat is solidariteit, dat is licht dat niet voor het duister zwicht. Wie goed doet goed ontmoet. Beter gezegd, wie goed doet God ontmoet. In dit geval in de persoon van familielid Boaz die zich over Ruth ontfermt. Als een echte verlosser. Eind goed al goed, Ruth en Boaz worden de ouders van Obed, die via een lange geslachtslijn van de hoop uiteindelijk verbonden wordt met Jozef, Maria en het kind in de voederbak. Opnieuw in Bethlehem.

Vrouwen die hoop belichamen, die van verwachting leven. In de Bijbel zijn het er vele, maar niet alleen in de Bijbel. Gelukkig maar. Ik noem u één hedendaags voorbeeld. Een vrouw die nu hoop belichaamt en dat is de inmiddels hoogbejaarde Jane Goodall. Ze is bekend vanwege haar levenslange onderzoek naar het sociale gedrag van chimpansees. Ze heeft veel meegemaakt maar is nog altijd hoopvol gestemd. Ze vertelt erover in *Het boek van hoop*. Levenslessen voor een mooiere toekomst.

Het boek wil troost bieden in tijden van verdriet, richting geven in tijden van onzekerheid en moed geven in tijden van angst. Vier redenen noemt Goodall, om ondanks alles toch hoopvol gestemd te zijn: het ongelooflijke menselijke intellect, de veerkracht van de natuur, de kracht van jongeren en de ook spiritueel opgevatte onverwoestbare menselijke geest. Aan het slot gaat ze in op de corona- en klimaat crisis. Volgens haar kunnen we ons door beide crises heen slaan. Als we die vier redenen om te blijven hopen niet vergeten. Ik citeer: 'het is niet goed om de bestaande problemen te ontkennen. Het is geen schande om na te denken over de schade die we op de wereld hebben aangericht. Maar als je je concentreert op de dingen die je wel kunt doen, en ook goed, dan zul je positieve veranderingen teweeg kunnen brengen. (...) We kunnen en we zullen ook, omdat het moet. Laten we allen het geschenk van ons leven gebruiken voor een betere wereld. Voor onze kinderen en de generaties na hen. Voor hen die worstelen met armoede. Voor hen die eenzaam zijn. En voor onze broeders en zusters in de natuur, de dieren, de planten, de bomen. Toe, neem deze uitdagingen aan, inspireer en help degenen in je omgeving, draag elk je steentje bij. Vind redenen voor hoop en laat je daardoor voorwaarts leiden.'

Een mooie adventsboodschap van hoop die zich moeiteloos laat verbinden met de Bijbel als dat andere boek van de hoop. Laten we vooral naar mensen die hoop belichamen blijven luisteren. Dat zij ons bemoedigen en inspireren om ons te openen voor het Licht dat in Bethlehem geboren wordt en voor het duister niet zwicht.

Amen